

Miljødirektoratet
Postboks 5672 Torgarden
7485 Trondheim
post@miljodir.no

Vår ref./arkivkode:
22/32-9

Deres ref:

Dato:
3.3.2023

Om endring av nasjonal avklaring for finansieringen av båtseptikanlegg

Vi viser til brevet Miljødirektoratet sendte ut til kommunene 19.1.23 (deres ref. 2022/7876). I brevet gis en redegjørelse for hvordan kommunene kan finansiere mottaksanlegg for septik fra fritidsbåter. Der konkluderes det nå med:

- Kommunenes plikt til å etablere og drifte mottaksanlegg etter forurensningslovens § 26 andre ledd kan verken finansieres gjennom avfallsgebyret eller vann- og avløpsgebyret.
- Kommunene kan finansiere tjenesten ved å kreve den enkelte bruker for betaling av tjenesten eller ved å finansiere tjenesten over eget budsjett.

Dette er i motstrid til den nasjonale avklaringen som er gitt tidligere, og som Vannområdet Hurdalvassdraget/Vorma (Huvo) har lagt til grunn da vi startet arbeidet med å få på plass en fullstendig dekning av båtseptik for hele vannområdet. Den siste tolkningen fra direktoratet vil kunne få store negative konsekvenser for det arbeidet vi har gjennomført.

Nasjonal avklaring som ble lagt til grunn i Huvo

I Huvo er det 1600 fritidsbåter. Om lag 430 av dem har toaletter om bord. Båtene brukes i Vorma og i Hurdalssjøen, som også er drikkevannskilder, og mye brukte bade-/friluftsområder. Det var ingen steder å tømme båtseptik. Så da vi i 2019 startet arbeidet med å få dette inn i ordnede former la vi til grunn den nasjonale tolkingen som vannområdet PURA allerede hadde fått avklart gjennom artikkel i Norsk Vann Bulletin 4/2012 og høringsdokumentet fra Miljødirektoratet i 2013, med konklusjonen om at: «Kommunene kan finansiere etablering og drift av mottaksanlegg for båtseptik via avfallsgebyret. Dette er avklart med Miljødirektoratet ved mailkommunikasjon 19.06.2017.» En slik nasjonal avklaring var avgjørende da vi startet opp arbeidet i 2019 ([lenke](#)), med å etablere et spleiselag for 5 kommuner og i nært samarbeid med båtforeningene. PURA gjorde den gangen en grundig og god jobb, som også andre vannområder har kunnet benytte seg av. Vi er kjent med at PURA også har sendt brev om denne saken til Miljødirektoratet, og viser til deres brev 23.2.23 for ytterligere detaljer.

Status for etableringen av mottaksanlegg for båtseptik i Huvo

Huvo eies av 9 kommuner. Fra vi startet arbeidet opp i 2019 og til nå, er det etablert 3 båtseptikanlegg som er i drift, og det fjerde og siste skulle vært ferdig i fjor sommer, men er utsatt til våren 2023 pga. forsinkelser fra leverandørens side. Når det siste blir ferdig, vil alle med motorbåt (og båtseptikanlegg om bord) ha et velegnet sted å tømme båtseptik, uansett hvor de befinner seg innen vannområdets grenser. I tillegg er plasseringen av anleggene koblet til den farbare vannstrengen mellom Glomma og Mjøsa, slik at også båter som ferdes i gjennom vannområdet har et egnet sted å tømme.

De fire anleggene er etablert i samarbeid mellom 5 kommuner (Eidsvoll, Nannestad, Hurdal, Nes og Ullensaker) og båtforeningene Hurdal Båt- og Snekkeforening, Andelva Båtforening og Årnes Båtforening. Anleggene ble etablert som et spleiselag mellom de 5 kommunene med økonomisk tilskudd også fra Huvo. Driftskostnadene tas over avfallsgebyret i den kommunen det enkelte anlegget ligger. Dette var forutsetningene for å få spleiselaget til å fungere. I tillegg har det vært jobbet mye med holdningsendringer hos «båtfolket», både for at dette skulle bli tatt positivt imot, brukt slik det

skal i praksis og ikke minst skape positivitet til et velfungerende samarbeid for den løpende driften. Anleggene ligger i båtforeningenes båthavner/bryggeanlegg, der de velvilligst har stilt arealer og båt plasser til disposisjon for å etablere anleggene på best mulig sted. Videre samarbeides det i dag meget godt med båtforeningene om daglige oppgaver som å; formidle gode holdninger slik at anleggene rent faktisk brukes, til opplæring lokalt, til renhold, til løpende driftsettersyn og vedlikehold og enkle oppgaver når anlegges lukkes hver høst og åpnes hver vår.

Når det fjerde og siste anlegget står ferdig i våres, vil det være investert over 2 millioner kroner på å etablere båtseptikanlegg i Huvo.

Konsekvenser av endret tolkning i regelverket:

Det er ingen grunn til å legge skjul på at vi møtte en del kritiske røster da vi startet opp arbeidet i 2019. Men da finansieringen ble klarlagt, både for etablering og drift og begrunnelser forklart, lyktes vi med å snu holdningene. I dag opplever vi at holdningene utelukkende er gode, både hos båtforeningene og «båtfolket». Dersom båteiere nå skal måtte betale for å tømme båtseptik fra gang til gang, frykter vi at negative holdninger og motvilje etableres raskt. Det vil kunne innebære:

- At båteiere tømmer sin septik i nattens «mummel og mørke» direkte ut i drikke- og badevannet.
- At båtforeningene blir negative til det arbeidet de gjør på dugnad, og kanskje ikke lenger vil påta seg det.
- At båtforeningene ikke lenger ønsker å ha båtseptikanleggene på sine brygger, dersom de opplever at ulempene har blitt større enn fordelene.
- At den tillitten som har blitt etablert mellom Huvo, kommunene og båtforeningene risikerer å bryte sammen.
- At det fjerde og siste anlegg kanskje vil stoppe opp, og ikke bli etablert kommende vår.
- At de 5 kommunene får mye arbeid med å finne andre finansieringskilder for driften videre.
- At investeringskostnader på over 2 millioner kroner i båtseptikanleggene gir usikker nytteverdi.
- At arbeidet med å etablere båtseptikanlegg i andre deler av Norge vil få store ekstra utfordringer.

Konklusjon og forslag fra Huvo.

- ✓ Enhver form for tømmeavgift av båtseptik som kobler båteiere til selve tømningen isolert sett, vil innebære stor risiko for at båteiere lar være å tømme på lovlig måte, og må absolutt unngås.
- ✓ Kommunene i Huvo er vekstkommuner, med store utgifter og lave driftsinntekter. Ekstra budsjettbelastninger over generelle kommunale budsjetter er lite ønskelig.
- ✓ Prinsipielt stiller vi spørsmål ved den nye tolkningens grunnprinsipp. Dersom resonnementet bygger på «forurenser-betaler-prinsippet», ser vi ingen prinsipiell forskjell for innbyggerne på om det betales via avfallsgebyret eller kommunens øvrige driftskostnader.
- ✓ Dersom Miljødirektoratet mener at det bør bygge på «forurenser-betaler-prinsippet», så oppfordres Miljødirektoratet med dette til først å utrede andre finansieringsmuligheter før dagens prinsipp endres. F.eks. ved å tillate etablering av en egen «renovasjonsavgift for båter» som alle båteiere må betale årlig dersom de har toaletter om bord. Helt uavhengig av faktisk bruk og tømme fasiliteter.
- ✓ Vi vil derfor sterkt henstille Miljødirektoratet om å gjøre en ny og grundig vurdering av finansieringsmulighetene så snart som mulig. Det er viktig å få ryddet opp også i båtseptik dersom drikkevannsforskriftens bestemmelser skal kunne overholdes, dersom vannforskriftens bestemmelser skal overholdes, dersom Oslofjorden skal bli ren og for at alle brukere av vann skal være trygge på at bading og friluftsliv skjer under tilfredsstillende hygieniske forhold. Den nye tolkingen har satt arbeidet blant annet i Huvo i en vanskelig situasjon nå.

- ✓ Den nasjonale veiledningen på hvordan kommunene skal gå frem for å etablere tilfredsstillende ordninger for å håndtere båtseptik må forbedres og tydeliggjøres. Nå oppleves det som svært utydelig og uryddig. Dette haster.

Med hilsen
Hans Thue/s
Ordfører, Nannestad kommune
Leder av styringsgruppa

Helge B. Pedersen
Daglig leder

Kopi:
Styringsgruppa i Vannområdet Hurdalsvassdraget/Vorma
Prosjektgruppa i Vannområdet Hurdalsvassdraget/Vorma
Faggruppe kommunalteknikk i Vannområdet Hurdalsvassdraget/Vorma
Faggruppe økologi i Vannområdet Hurdalsvassdraget/Vorma
PURA, vannområdet Bunnefjorden med Årungen- og Gjersjøvassdraget

<i>Postadresse</i>	<i>Telefon</i>	<i>E-post</i>
Vannområdet Hurdalsvassdraget/Vorma	66 10 50 67/66 10 50 00	postmottak@nannestad.kommune.no
c/o Nannestad kommune	<i>Telefaks</i>	<i>Internett</i>
Teiealleen 31	66 10 50 10	www.huvo.no
2030 Nannestad		